C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.1r-283/24 Judecătoria Soroca (sediul Central)
Judecător: Dinu Brașoveanu

D E C I Z I E
În numele Legii

06 august 2024 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

În componența
Președintele completului: Ion Talpa
Judecători: Svetlana Șleahtițki și Oxana Mironov
a judecat în ordine de recurs, recursul procurorului în Procuratura Soroca, Haric Evghenii declarat împotriva sentinței Judecătoria Soroca (sediul Central) din 26.04.2024, pe cauza penală în privința lui:

Procopii Denis *****, născut la *****, în r-nul ***** studii superioare, supus militar, căsătorit, nu are persoane la întreținere, fără loc de muncă, posesor al buletinului de identitate *****, IDNP *****, cetățean al Republicii Moldova;

-învinuit în săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) și art. 191 alin. (2) lit. b), c), d) Codul penal.

Termenele de judecare a cauzei:

1. Instanța de fond: 29.02.2024 – 26.04.2024;
2. Instanța de recurs: 23.05.2024 – 06.08.2024.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoria Soroca (sediul Central) din 26.04.2024 Procopii Denis a fost recunoscut vinovat și condamnat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin.(2) lit. b) și art. 191 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal și în baza acestor legi, în coroborare cu prevederile art. 79 alin. (1) și 80/1 alin.(1) Cod Penal, i s-a stabilit pedeapsa după cum urmează:

- în baza art. 361 alin.(2) lit. b) Cod penal - amendă în mărime de 500 unități convenționale;

- în baza art.191 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal - amendă în mărime de 700 unități convenționale, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

Conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, s-a stabilit lui Procopii Denis pedeapsa definitivă sub formă de amendă în mărime de 800 (opt sute) unități convenționale, echivalentul a 40 000,00 (patruzeci mii lei, 00 bani) lei.

Asupra corpurilor delicte care se păstrează la cauza penală disjunsă, în privința lui Zuza Ion, urmează a se expună instanța, după examinarea cauzei penale respective.

2. Pentru a pronunţa sentinţa, prima instanță, *în fapt,* a constatat că, inculpatul Procopii Denis în perioada lunii noiembrie 2021, acționând la indicațiile factorilor de decizie din cadrul S.A. „Drumuri-Soroca", activând în calitate de mecanic în societatea respectivă, în comun acord cu alți angajați, folosind intenționat situația de serviciu, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestora, deși compactorul întreprinderii de model „HAMM-DV8", cu numărul de înmatriculare ***** nu activat și s-a aflat pe teritoriul societății, a eliberat și a semnat foaia de parcurs seria DAA nr. 37918579 pe perioada 8-12 noiembrie 2021, care reprezintă document oficial care acordă drepturi sau eliberează de obligații, potrivit căreia, în perioada menționată, compactorul „HAMM-DV8" cu numărul de înmatriculare ***** a executat 40 ore de compactare a pietrișului pe traseul G 13, în baza căreia, contrar atribuțiilor sale de serviciu stabilite în fișa de post a mecanicului S.A. „Drumuri- Soroca", a eliberat 180 de litri de motorină ***** *****, iar în continuare folosind foaia de parcurs respectivă, a fost trecut fictiv la cheltuieli combustibil din proprietatea societății în cantitate de 180 litri, cu costul total de 3204 lei, pe când în realitate, cantitatea respectivă de combustibil fiind ilegal însușită.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept,* fapta inculpatului Procopii Denis întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu semnele calificative - *Confecţionarea, deţinerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligaţii, săvârșite de mai multe persoane.*

Tot el, în perioada lunii noiembrie 2021, acționând la indicațiile factorilor de decizie din cadrul S.A. „Drumuri-Soroca", activând în calitate de mecanic în societatea respectivă, în comun acord cu alți angajați, folosind intenționat situația de serviciu, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestora, deși compactorul întreprinderii de model „HAMM-DV8", cu numărul de înmatriculare ***** nu

activat și s-a aflat pe teritoriul societății, a eliberat și a semnat foaia de parcurs seria DAA nr. 37918579 pe perioada 8-12 noiembrie 2021, care reprezintă document oficial care acordă drepturi sau eliberează de obligații, potrivit căreia, în perioada menționată, compactorul „HAMM-DV8” cu numărul de înmatriculare ***** a executat 40 ore de compactare a pietrișului pe traseul G 13, în baza căreia, contrar atribuțiilor sale de serviciu stabilite în fișa de post a mecanicului S.A. „DrumuriSoroca”, a eliberat 180 de litri de motorină ***** *****, iar în continuare folosind foaia de parcurs respectivă, a fost trecut fictiv la cheltuieli combustibil din proprietatea societății în cantitate de 180 litri, cu costul total de 3204 lei, pe când în realitate, cantitatea respectivă de combustibil fiind ilegal însușită.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept,* fapta inculpatului Procopii Denis întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, cu semnele calificative - *Delapidarea averii străine, adică însuşirea, ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au fost încredinţate în baza unui titlu şi cu un anumit scop, care a produs daune considerabile, săvârşită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporţii considerabile şi cu folosirea situaţiei de serviciu.*

3. Sentința de condamnare a fost atacată cu recurs de către procurorul în Procuratura Soroca, Haric Evghenii prin intermediul căruia a solicitat casarea sentinţei Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 26 aprilie 2024, rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Procopii Denis să fie recunoscut culpabil în comiterea infracţiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) şi art. 191 alin. (2) lit. b), c) şi d) Cod penal, şi în baza acestor legi, în coroborare cu prevederile art. 80^1 alin.(l) Cod Penal, să-i fie stabilită o pedeapsă după cum urmează:

-în baza art. 361 alin.(2) lit. b) Cod penal - amendă în mărime de 600 unităţi convenţionale.

-în baza art. 191 alin. (2) lit. b), c) şi d) Cod penal - amendă în mărime de 900 unităţi convenţionale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate pentru o perioadă de 3 ani.

Conform art.84 alin.(l) Cod penal, pentru concurs de infracţiuni, prin cumul parţial al pedepselor aplicate, a-i stabilit lui Procopii Denis pedeapsa definitivă sub formă de amendă în mărime de 1400 unităţi convenţionale, echivalentul a 70 000,00 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate pentru o perioadă de 3 ani.

În motivarea recursului, acuzarea a menționat că, în urma examinării prezentei cauze penale instanţa de judecată a stabilit just circumstanţele cauzei, însă nefondat şi neîntemeiat a aplicat în privinţa inculpatului Procopii Denis

prevederile art.79 Cod Penal, în baza căruia pedeapsa complimentară obligatorie *„ privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate pentru o perioadă de 3 ani”,* nu a fost aplicată în privinţa acestuia.

La stabilita pedepsei inculpatului Procopii Denis, deşi, instanţa l-a recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 191 alin.(2), lit. c) şi d) Codul Penal, totuşi a omis neîntemeiat de a individualiza pedeapsa ori prevederile alin.(l) art. 75 Cod Penal, indică cert că: - *„Persoanei recunoscute vinovate de săvîrşirea unei infracţiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod şi în strictă conformitate cu dispoziţiile părţii generale a prezentului cod ”.*

Raportînd aceste reglementări la starea de fapt a cazului, se atestă că instanţa a ignorat prevederile legale la aplicarea pedepsei, acuzarea a insistat ca să îi fie aplicată inculpatului Procopii Denis pe lângă pedeapsa principală sub formă de amendă şi pedeapsa complimentară sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani.

Or, faptul că inculpatul Procopii Denis se caracterizează pozitiv, este pe banca acuzaților pentru prima dată, ar fi acţionat la indicaţia superiorului, a recunoscut în totalitate vina şi a acceptat să execute pedeapsa principală, nu constituie una din circumstanţe excepţionale, deoarece acestea deja au servit drept circumstanţe atenuante, care au fost luate în consideraţie de către instanța de fond în cumul cu căinţa sinceră a inculpatului, fiindu-i redus cuantumul pedepsei principale în limitele prevăzută de lege, ceia ce prezumă că uneia si aceleiași situații nu-i poate fi acordată o dublă valenţă.

Conchide că, corectarea inculpatului Procopii Denis este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse penale în limitele solicitate de către acuzatorul de stat, inclusiv cu aplicarea pedepsei complementare, fără a face uz de prevederile art. 79 Cod penal, care va fi echitabilă şi proporţională cu gravitatea infracţiunilor săvârşite, îşi va atinge scopul şi va fi suficientă pentru restabilirea echităţii sociale, a statului şi întregii societăţi.

4. Conform prevederilor art.447 alin.(1, 2) Cod de procedură penală, *(1) Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

Până la data examinării recursului, părțile nu au prezentat referință pe marginea recursului, fapt ce nu împiedică examinarea lui.

5. Verificând argumentele recursului în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii, Colegiul a ajuns la concluzia că, recursul urmează a fi admis, casată parțial sentința instanței de fond în latura pedepsei penale şi se dispune

rejudecarea cauzei în această parte de către instanţa de fond, în alt complet de judecată.

Colegiul îşi va întemeia soluţia reţinută în baza art.449 alin.(1) pct.2) lit.d) Cod de procedură penală conform căruia, *(1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: d) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

6. În aceasta ordine de idei Colegiul reține, că prezenta cauză a fost judecată de către instanța de fond în temeiul art. 364/1 Cod de procedură penală, adică în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de către inculpatul Procopii Denis, prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești, prin care a recunoscut în totalitate fapta indicată în rechizitoriu (f.d. 18, vol. 3).

Respectiv, chestionându-l pe Procopii Denis în ce privește faptele imputate prin rechizitoriu și cercetând baza probantă administrată pe caz, instanța prin încheierea protocolară din 25.04.2024 i-a admis cererea reieșind din faptul, că din probele administrate rezultă că faptele îi sunt dovedite, iar în cauză sunt suficiente date cu privire la personalitatea sa, ce ar permite stabilirea corectă a pedepsei penale, după care a recurs la interogarea inculpatului, potrivit regulilor de audiere a martorului (f.d. 22, vol. 3).

Astfel, că în raport cu materialul probator administrat pe caz, inculpatul Procopii Denis și-a recunoscut integral vinovăția în cadrul dezbaterilor judiciare în instanța de fond, depunând declarații benevole în ce privește circumstanțele comiterii infracțiunii, împrejurările faptei expuse de el coroborând întru-tot cu ansamblul probelor administrate în prezenta cauză, cărora instanța de fond le-a dat o apreciere obiectivă conform prevederilor art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al concludenții, utilității, pertinenței, veridicității și coroborării reciproce, motivare pe care instanța de recurs o acceptă.

Ținând cont de faptul, că probele verbale și material scrise, pe care instanța și-a bazat concluziile de vinovăție a inculpatului, detaliat sunt redate în conținutul sentinței de condamnare, Colegiul conchide inutilitatea expunerii lor repetate, cu atât mai mult că în această parte sentința nu a fost atacată.

7. Făcând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt şi de drept ale cauzei prin prisma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală, Colegiul ajunge la concluzia privind legalitatea sentinței adoptate în partea încadrării juridice a acţiunilor inculpatului Procopii Denis, în baza art. art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal - *Confecţionarea, deţinerea şi folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligaţii, săvârşite de mai multe persoane*, precum și art. 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal - *Delapidarea averii străine, adică însuşirea, ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au*

fost încredințate în baza unui titlu şi cu un anumit scop, care a produs daune considerabile, săvârşită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporţii considerabile şi cu folosirea situației de serviciu.

8. Tot odată, Colegiul reiterează, că deși la adoptarea sentinței, instanța de fond corect a reținut și just a calificat acțiunile inculpatului Procopii Denis supra menționate, totuși deliberând asupra categoriei și termenului pedepsei penale, nu a acordat suficientă relevanță dispozițiilor art. 61 și art. 75 Cod penal, ce se referă la scopul ei și criteriile generale de individualizare.

Aceasta pentru, că aceleași circumstanțe le-a interpretat cât atenuante în baza cărora a aplicat pedeapsa principală definitivă, în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, sub formă de amendă, atât și excepționale la aplicarea art. 79 Cod penal, prin neaplicarea pedepsei complimentare obligatorii prevăzute la art. 191 alin. (2) lit. b), c), și d) Cod penal – *privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.*

În acest sens, Colegiul, fiind solidar cu argumentele recurentului, reține caracterul pripit și nemotivat a soluției adoptate în ce privește aplicabilitatea art. 79 Cod penal, fapt pentru care preluând opinia părții acuzării, va dispune casarea sentinței, în temeiul de drept prevăzut la art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei în partea ce ține de aplicarea pedepsei penale, instanța urmează să țină cont de recomandările pct. 11 a Hotărârii Plenului CSJ nr. 8 din 11.11.2013 Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, potrivit căror, drept excepționale, vor fi astfel de împrejurări care micşorează esenţial gravitatea faptei şi consecinţele ei, precum şi date privind personalitatea făptuitorului (grad de invaliditate – I, II (persoana cu dezabilități severe şi accentuate), merite deosebite faţă de societate, alte circumstanţe de importanţă majoră) apărute în împrejurările în care s-a derulat fapta infracţională, precum și datele cu privire la personalitatea infractorului, circumstanţe, împrejurări, particularităţi, situaţii sau stări de lucruri, care constituie excepţie de la starea obişnuită a lor ori a personalităţii inculpatului, urmând a se ține cont de faptul, că împrejurările obişnuite sunt cele care predomină şi caracterizează majoritatea cetăţenilor şi nu pot fi considerate excepţionale.

Atare împrejurări nu au fost reținute de către instanță prin sentința adoptată, care să acorde posibilitatea neaplicării pedepsei complimentare obligatorii – *privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani*, prin intermediul art. 79 Cod penal, iar cele indicate ne fiind circumstanțe excepționale care ar micșora esențial gravitatea faptei sau ar fi o excepție de la starea obișnuită a inculpatului, pentru că, recunoașterea vinovăției, căința sinceră, contribuirea activă la descoperirea

infracțiunii, lipsa antecedentelor penale, recuperarea prejudiciului, în lipsa unei acțiuni civile în privința acestuia, nu pot fi tratate sub aspectul unor împrejurări excepționale ce ar atrage incidența art. 79 Cod penal, acestea fiind reținute de către instanță, drept premise pentru examinarea cauzei în procedură simplificată și la aplicarea prevederilor art. 80/1 Cod penal, în temeiul cărora s-a dispus reducerea pedepsei principale - amenda, astfel primind o dublă interpretare.

La fel, ține de menționat, că deliberând asupra pedepsei penale, instanța nu a ținut cont în deplină măsură de categoria infracțiunii de delapidarea averii străine, săvârșită de Procopii Denis, ca flagel al societății, pentru care legiuitorul strict a stabilit în sancțiunea normei penale, atât pedeapsa principală, cât și cea complimentară obligatorie.

9. Dat fiind faptul celor constatate, Colegiul penal consideră că această situație nu acordă posibilitatea instanței de recurs de a examina cauza, or, erorile admise de către instanța de judecată nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură.

Colegiul penal reiterează în privința procedurii de examinare a cauzelor penale în ordine de recurs, declarat împotriva hotărîrilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, în sensul în care, instanța de recurs nu are atribuția judecării cauzei pe fond, substituind instanța care a judecat cauza cu abateri. Suplimentar este necesar a face mențiune asupra încălcării dreptului inculpatului la un recurs efectiv în situația amintită, fiind lipsit de posibilitatea exercitării unei căi de atac prevăzută de condițiile legii.

Mai cu seamă că, situația în care instanța de recurs consideră neîntemeiată concluzia instanței de fond, prin care se va înrăutăți situația ultimului, va fi lipsită de posibilitatea de a fi contestată printr-o cale de atac ordinară. Colegiul penal, consideră inadmisibilă soluționarea fondului cauzei în ordinea examinării unui recurs împotriva sentinței, or în atare caz, la apariția necesității de administrare a noi probe, ținînd cont de reglementările legale, aceasta nu va fi pasibilă satisfacerii.

În acest context dispoziţiile prevăzute de art. 6 şi art. 13 din Convenţie, rezervă inculpatului dreptul la un proces echitabil şi la dreptul la un recurs efectiv, care dau expresie unei idei generale, potrivit căreia o protecţie eficace a drepturilor omului nu poate fi realizată prin simpla consacrare a unor drepturi substanţiale, ci este necesar ca aceste drepturi să fie însoţite de garanţii fundamentale de ordin procedural, care să asigure mecanismele corespunzătoare de punere în valoare.

Subsidiar, în susținerea celor expuse mai sus, Colegiul penal face trimitere la pct.12 al Hotărîrii explicative a Plenului Curții Supreme de Justiție din 09.06.2014, cu privire la aplicare de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, unde Curtea a reținut următoarele: *”Articolul 13 din Convenţia Europeană stabileşte că orice persoană ale cărei drepturi şi libertăţi recunoscute*

de Convenţie au fost încălcate are dreptul să se adreseze efectiv unei instituţii naţionale, chiar şi atunci cînd încălcarea s-ar datora unor persoane care au acţionat în exercitarea atribuţiilor lor oficiale. Termenul „recurs efectiv", în sensul acestui articol, urmează a fi privit nu ca o cale de atac instituită prin lege, ci ca un remediu real instituit la nivel naţional, conform căruia o persoană considerată victimă a unei violări ale drepturilor sale prevăzute de Convenţie poate ataca în faţa instanţelor judecătoreşti pretinsa violare."

10. Colegiul penal conchide că există temei de casare parțială a sentinței Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 26.04.2024 și anume în latura stabilirii pedepsei complementare, fiind remisă cauza la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

La adoptarea soluției, urmare a rejudecării cauzei și ținând cont de prevederile art. 436 alin. (2); art. 451 Cod de procedură penală, instanța urmează să dea suficientă relevanță practicii judiciare care demonstrează, că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului şi nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.2) lit.d), art. art.417-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul procurorului în Procuratura Soroca, Haric Evghenii declarat împotriva sentinței Judecătoria Soroca (sediul Central) din 26.04.2024, pe cauza penală în privinţa lui **Procopii Denis** *****, se admite cu casarea parțială a sentinței în cauză, în partea stabilirii pedepsei, cu remiterea cauzei la rejudecare în această parte, în aceeași instanță de fond, în alt complet de judecată.

În rest sentința contestată, se menține.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată la 06.08.2024.

Preşedinte de complet, Judecătorii: